

Svenskar placerar mer i krona och dollar

Svenska investerares innehav av räntebärande värdepapper i utlandet har i princip fördubblats under perioden 2004 till 2019. Den procentuella ökningen under åren är störst för räntebärande värdepapper denominerade i svensk krona.

Svenskars portföljinvesteringar i utlandet har ökat markant sedan mitten av 90-talet och överstiger Sveriges bruttonationalprodukt sedan 2014.¹ Portföljinvesteringar inkluderar aktier med mindre än eller lika med 10 procent av rösterna, fonder och räntebärande värdepapper. De största innehaven av räntebärande värdepapper utöver den svenska kronan är denominerade i de största handelsvalutorna: amerikansk dollar, euro och brittiskt pund.

Statistik på uppdrag av Riksbanken

SCB producerar, på uppdrag av Riksbanken, statistik över räntebärande värdepapper uppdelat efter långfristig skuld med löptid på ett år eller längre, vilket hör till obligationsmarknaden och kortfristig skuld på mindre än ett års löptid som en del av penningmarknaden. Resultat är en del av undersökningen Portföljinvesteringar i utlandet (CPIS) som är ett initiativ från internationella valutafonden (IMF).

I juni 2020 publicerades statistik över Sveriges tillgångar i räntebärande värdepapper i utlandet uppdelat efter löptid och emissionsvaluta över en längre tidsperiod. Detta innebär att data finns tillgängligt på årsfrekvens från 2004 till 2014, där mätningen avser uppgifter per den sista december respektive år.

Mer attraktivt att investera i aktier

Svenska portföljinvesteringar i utlandet har nära tredubblats från utgången av 2004 till sista handelsdag 2019. Den största uppgången står aktier och fonder för, vars värde i innehav har stigit från cirka 1200 miljarder SEK 2004 till ungefär 4900 miljarder SEK 2019. Den årliga

¹ Läs mer via länken: <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2018/vardepappershandel-med-utlandet-genom-tiderna/>

förändringen för aktier och fonder under perioden motsvarar en ökning på i genomsnitt 11 procent per år. Svenskars innehav av räntebärande tillgångar i utlandet låg 2004 på drygt 600 miljarder SEK och har gått upp till strax under 1300 miljarder SEK 2019.² Förändringsmässigt är detta en genomsnittlig ökning på 5 procent per år.

Portföljinvesteringsinnehavet fluktuerar en del. Utifrån ekonomiska aspekter kan en minskning förklaras av en lägre efterfråga på riskfyllda finansiella tillgångar under oroliga tider. Genom högre efterfråga på kontanter vilket är den mest likvida tillgången går värdet på räntebärande papper ner när fler säljer finansiella tillgångar med lägre likviditet. Nedgången var långvarig under och efter den globala finansiella krisen 2007-2009.

Det skedde en strukturell förändring efter finanskrisen med en lägre uppåtgående trend som delvis reflekterar en ökad riskaptit. Det gör att portföljer justeras med högre vikt på mer riskfyllda tillgångar som aktier och fonder och lägre vikt på tillgångar med historiskt lägre risk som räntebärande värdepapper.

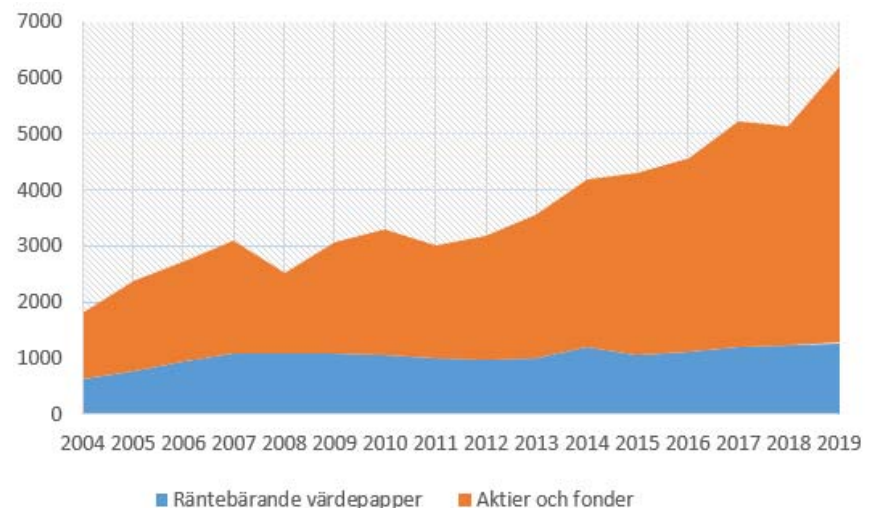

Diagram 1. Svenskars innehav av portföljinvesteringar i utlandet, mdkr.

Åren före den finansiella krisen 2004-2007 steg utlandsinnehavet av både räntebärande samt aktier och fonder med ungefär 20 procent per år. I kölvattnet av finanskrisen, från 2010 och fram till årsslutet 2019, ökade innehavet av aktier och fonder med drygt 9 procent på årsbasis medan räntebärande papper gick upp med drygt 9 procent per år. Detta har lett till ett vidgande gap mellan innehav i aktier och fonder relativt räntebärande värdepapper. Vid årsslutet 2004 höll svenskar motsvarande 35 procent av sina portföljinvesteringar i utlandet i räntebärande

² Under perioden utgör långa obligationer i genomsnitt 95 procent av totalvärdet. Resterande 5 procent är korta räntebärande värdepapper.

värdepapper, resterande 65 procent var placerade i aktier och fonder. Vid utgången av 2019 är fördelningen 20 procent räntebärande samt 80 procent aktier och fonder.

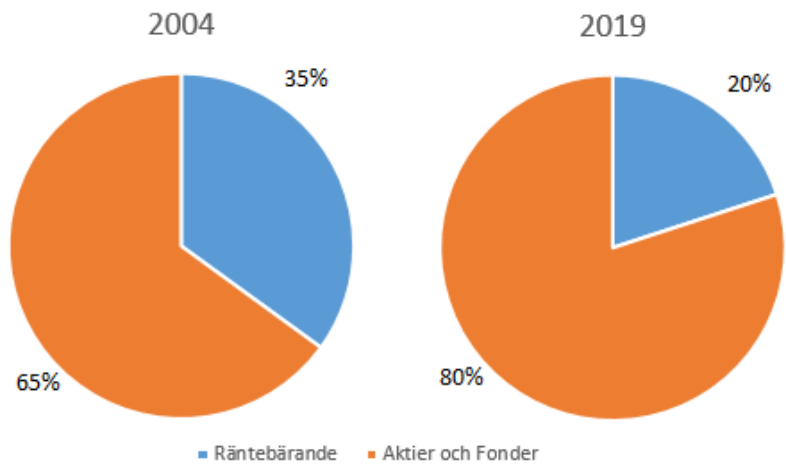

Diagram 2. Procentfördelning över svensks innehav av portföljinvesteringar i utlandet.

Lägre andel denominering i euro i räntebärande värdepapper

Av det totala rapporterade innehavet i räntebärande värdepapper finns en uppdelning mellan valutorna amerikansk dollar, euro, japansk yen, brittiskt pund, schweizisk franc, svensk krona och övriga valutor. Räntebärande värdepapper denominerade i euro har gått ner från drygt hälften till knappt trettio procent jämfört med totalen. Diagram 3 visar relationen mellan räntebärande innehav i respektive valuta genom totalinnehavet. Svenskar placerar allt större andel i räntebärande värdepapper denominerade i SEK i utlandet. Genom att placera i svenska kronor minskar valutarisken. Växelkursen rör sig ofta från tidpunkten efter köp i utländsk valuta till när det räntebärande värdepappret går till förfall eller om det säljs innan det, rör sig växelkursen. Om kronan blir svagare mot den utländska valutan under denna tid blir avkastningen till den svenska investeraren lägre vid denominering i kronor jämfört med om placeringen är i utländsk valuta.

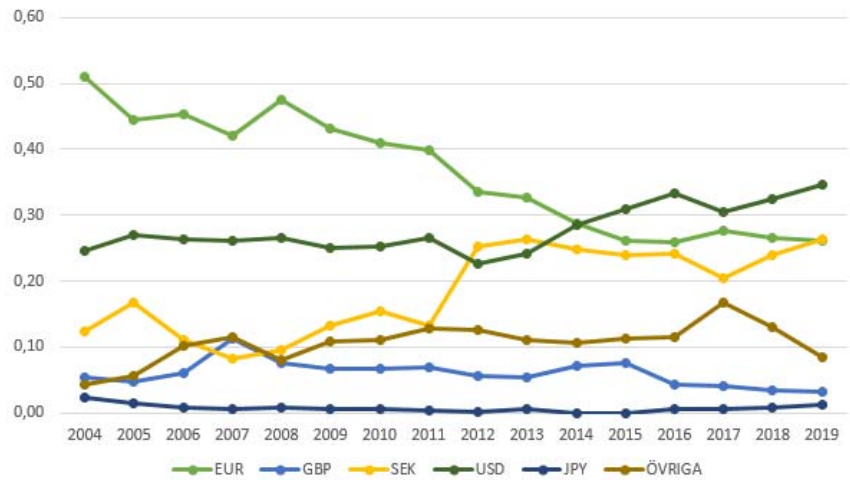

Diagram 3. Räntebärande per valuta, procent relativt totalen.
 EUR = euro; GBP=brittiska pund JPY = japansk yen; SEK = svensk krona;
 USD = amerikansk dollar; Övriga = övriga valutor

Denomering i kronor och dollar ökar

Utvecklingen har lett till en lägre spridning mellan innehavet i de olika valutorna jämfört med totalen. Denominering i euro var mest populärt bland svenska investerare fram till och med 2014. I kombination med att denomineringen i kronor och dollar ökar har andelsinnehavet konvergerat i de dominerande valutorna under senare år. Dollarn har stärkts de senaste åren i och med en långvarig högkonjunktur, stark börsutveckling och generellt högre räntor än i andra västländer. Detta har gjort dollarn mer attraktiv för investeringar.

Givet att det totala innehavet är högre 2019 jämfört med 2004 behöver inte förändringen i valuta över tid spegla ett lägre innehav av denominerade papper i euro då grafen visar dess relation till totalvärdet. För att se vad som driver förändringen i andelar visas i diagram 4 innehav i absolutvärde per valuta.

De räntebärande värdepapper som i huvudsak har drivit uppgången från 2004 till 2019 hålls i svensk krona och amerikansk dollar. Räntebärande värdepapper denominerade i dollar bidrar mest i absolutvärde. Vid sista handelsdag 2019 jämfört med stängningen 2004 har stockvärdet av svenskars innehav i räntebärande värdepapper denominerade i dollar och kronor gått upp med ungefär 287 respektive 259 miljarder SEK. Procentuellt är detta en ökning med 185 respektive 329 procent. Detta gör att räntebärande värdepapper denominerade i kronor har ökat mest procentuellt sätt.

Från diagram 4 kan utläsas att innehav i EUR-denominerade räntebärande är i princip oförändrat 2019 jämfört med 2004, dock varierar det en del över perioden. Detta kan jämföras med diagram 3 som

visar att värdet av placeringar i euro har gått ner som andel av totalvärdet av svenskars innehav i räntebärande tillgångar i utlandet..

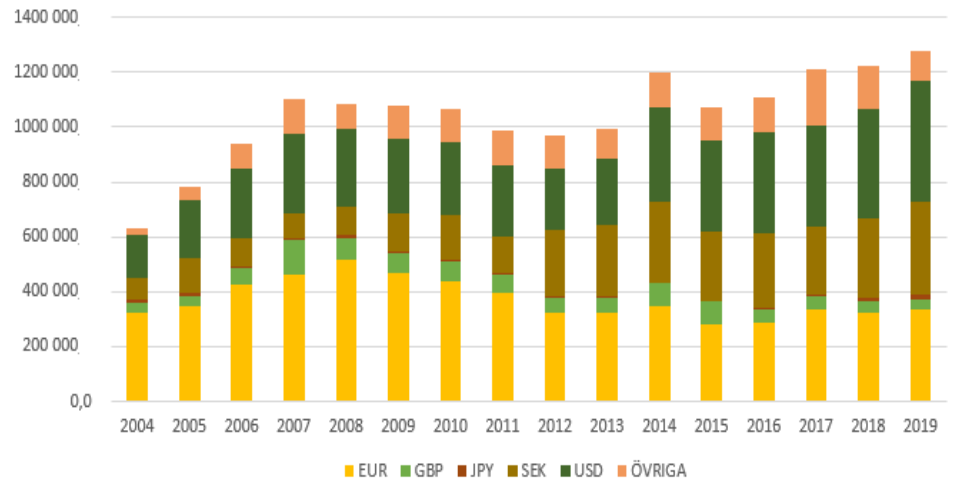

Diagram 4. Svenskars innehav av räntebärande tillgångar i utlandet uppdelat efter denomineringsvaluta, mdkr.

Från åren 2011 till 2012 sker en ökning i innehavet i kronor vilket sedan stabiliserades på en högre nivå. Under dessa två år var skillnaden mellan räntor från räntebärande värdepapper utgivna i kronor jämfört med räntor utgivna i euro och dollar, så kallad räntedifferens, relativt hög. Svenskars innehav i de andra större valutorna schweizisk franc, brittiskt pund och japansk yen är relativt litet under hela perioden 2004 till 2019. Enligt undersökningen från Bank for International Settlements (BIS) är dollar och euro de mest omsatta valutorna under hela perioden.³

Fakta om statistiken

Artikeln baseras på undersökningen Coordinated Portfolio Investment Survey (CPIS) som är ett initiativ från Internationella valutafondens (IMF), dit flertalet länder rapporterar halvårsvis.⁴ CPIS-rapportering innefattar innehav i portföljtillgångar mot utlandet och är en del av utlandsställningen i Sverige.

Utlandsställningen är ett lands totala nettoskuldsättning vilket visar om tillgångarna är större eller mindre än skulderna. Tillgångar motsvarar svenskt innehav av utländska värdepapper medan skulder är utlandets innehav av svenska värdepapper.

³ Länk till sidan vid BIS: <https://stats.bis.org/statx/srs/table/d11.3>

⁴ Länk till sidan vid IMF: <https://data.imf.org/?sk=B981B4E3-4E58-467E-9B90-9DE0C3367363>

Handel och innehav i värdepapper samlas under begreppet portföljinvesteringar, vilket innefattar aktier, fonder samt räntebärande värdepapper. För att det ska vara en portföljinvestering måste ägarandelen vara under 10 procent av rösterna. Om ägarandelen är över 10 procent definieras det som en direktinvestering.

Text- och innehållsansvarig

Erik Hjort samt Carl Mårtensson, enheten för utrikeshandel och betalningsbalans

Telefon: 010-479 63 32

E-post: carl.martensson@scb.se